

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Meggyesi Zoltán ügyvéd (...) által képviselt ... Korlátolt Felelősségű Társaság (felperes címe) felperesnek, a dr. Botta Mária ügyvéd (...) által képviselt ... Korlátolt Felelősségű Társaság (I. rendű alperes címe) I. rendű és a II. rendű alperes neve (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. június 19. napján meghozott, 12.G.40.617/2003/50. számú részítése ellen, a felperes részéről 51. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

### részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.000.000 (egymillió) forint másodfokú perköltséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

A felperes és a II. rendű alperes magyarországi vezérképviselője, az I. rendű alperes között 1995. évben egy márkakereskedői és egy márkaszerviz megnevezésű szerződés jött létre. A szerződések tartalmát és a felmondás módját a felek úgy határozták meg, hogy a szerződés „a folyó naptári évre érvényes; azonban a szerződés érvényessége egy évvel meghosszabbodik, amennyiben azt a naptári év szeptember 30-ig valamelyik fél fel nem mondja”.

A márkakereskedői szerződést újabb szerződés kötésével a felek évente megújították; a szervizszerződés azonban új szerződés kötése nélkül hatályban maradt.

A 2002. szeptember 23-án kelt levélben az I. rendű alperes azt közölte a felperessel, hogy mindkét szerződést felmondja; 2002. december 31-ig megküldi a felperesnek a jövőbeli együttműködésre vonatkozó javaslatát. A felperes

tudomására hozta azt a véleményét, hogy „az eddigiek folyamán a ... márkakereskedőkre és szervizre vonatkozó irányelveket jelentős mértékben és a számára legfontosabb pontok tekintetében nem tartotta be”, amit „a jövőbeni megállapodásokban figyelembe kell vennie”.

Az I. rendű alperes 2003. évre újabb szerződést nem kötött a felperessel.

A felperes a többször módosított, és az ítélethozatalkor fenntartott keresetében a szerződések érvénytelenségének megállapítását, de azoknak az ítélethozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását és az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 1.065.000.000 forint kártérítés, valamint annak 2003. január 1-től járó kamatainak megfizetésére.

Azzal érvelt, hogy a szerződések egyes kikötései a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló, korábban hatályos, 1990. évi LXXXVI. törvény 20. §-ában, és a jelenleg hatályos 1996. évi LVII. törvény 21. §-ába ütköztek, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében semmisek. Mivel az eredeti állapot helyreállítására a jogviszony természeténél fogva nincs lehetőség, a szerződéseket a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján az ítélethozatalig terjedő időre hatályossá kell nyilvánítani.

Az I. rendű alperes gazdasági erőfölényével visszaélve tisztességtelenül korlátozta a tevékenységének területét, s ezért tisztességtelen a területen kívüli üzletkötés esetén az árengedmény 30%-ának megvonása is.

Tisztességtelen kikötés volt az is, hogy a vevők részére nyújtandó árengedmény alkalmazásához az I. rendű alperes egyetértésére volt szükség, s az egyetértés elmaradása esetén az I. rendű alperes az árengedmény megvonására volt jogosult, továbbá tisztességtelen volt az a kikötés is, hogy az I. rendű alperes az alkatrész beszerzési lehetőséget is korlátozta, gazdasági erőfölényével beruházási kötelezettségeket is előírt a számára. Tisztességtelenül és egyoldalúan határozta meg az I. rendű alperes a szerződés megszüntetésének lehetőségeit is. Az I. rendű alperes magatartása ellentétes a jó erkölcs, a tisztességes és jóhiszemű joggyakorlás követelményeivel, valamint joggal való visszaélést is megvalósít.

A kárát azzal okozta az I. rendű alperes, hogy gazdasági erőfölényével visszaélve elzárkózott újabb szerződés kötésétől, sőt már a 2002. évi szerződést is csak részben teljesítette. Ennek folytán 2002. évben 79.397.000 forint, 2003. évben 435.093.000 forint elmaradt haszonban álló kára keletkezett. Nem mentesítette őt az I. rendű alperes a 2002. évben vállalt 550.605.000 forintot kitevő kötelezettsége alól, amit ugyancsak kárként kell értékelni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes viszontkeresetet indított, a szerződés megszűnése folytán keletkezett pénzköveteléseit és egy diagnosztikai berendezés kiadása iránt.

A II. rendű alperes a jogviszony hiányára is hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a keresetet bírálta el részítélettel és azt elutasította.

A döntését a következőkkel indokolta:

A tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló korábban hatályos, 1990. évi LXXXVI. törvény (Tpvt.) 20., illetve a jelenleg hatályos 1996. évi LVII. törvény 21. §-aiba ütköző magatartások miatti eljárások nem a bíróság, hanem

a versenyhivatal hatáskörébe tartoznak. Ezért ezeknek a jogszabályoknak a megsértése miatti jogkövetkezmények alkalmazására nem volt lehetőség. Az I. rendű alperes kifogásolt magatartásai nem ellentétesek a jó erkölccsel sem. Ezt támasztja alá az a körülmény is, hogy a jogviszony a felek között több éven át fennállt; a márkakereskedői szerződést évente meg is újították.

A felperes a fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását, és a keresetének helyt adó ítélet meghozatalát kérte.

Azzal érvelt, hogy a szerződések keresetében megjelölt kikötései a tisztességes kereskedői magatartással ellentétesek voltak, ami egyúttal azt is jelenti, hogy a szerződéseknek ezek a kikötései a jó erkölcsbe ütköznek, és sértik a tisztességes és jóhiszemű joggyakorlás alapelvi követelményeit is. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a kártérítési keresetét elutasító döntését nem indokolta.

Az alperesek az első fokú részítélet helybenhagyását kérték.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, s helytálló az érdemi döntése is.

A felek közötti márkakereskedői és márkaszerviz szerződések döntően megbízási elemeket tartalmaznak. A felperes a kereskedelem szervezését megbízottként látta el, a gépkocsikat pedig bizományosként értékesítette. A gépkocsi javításokat a saját számlájára, de az alperes utasításainak szem előtt tartásával kellett végeznie.

A Ptk. 483. § (1) és (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy „a megbízó a szerződést bármikor azonnali hatállyal felmondhatja, ... a felmondás jogának korlátozása vagy kizárása semmis; folyamatos megbízási jogviszonynál azonban a felek a felmondás jogának korlátozásában megállapodhatnak.”

Ha a tartós megbízási jogviszonyt létrehozó szerződésben a felmondást a felek nem szabályozzák, a jogszabály rendelkezésénél fogva a megbízó a szerződést bármikor, azonnali hatállyal felmondhatja. A megbízási jogviszony természetével nem fér össze, hogy a megbízási jogviszony hosszabb időn át azt követően is fennmaradjon, hogy a megbízó bizalma a megbízottban megrendül.

A jogviszony felmondását a felek a szerződésben a perbeli esetben szabályozták. Az I. rendű alperes a szerződésben biztosított jogával élt, amikor a megbízási szerződést felmondta. A felek a felmondás jogát, lévén a jogviszonyuk tartós jogviszony, korlátozták, amennyiben a szerződést minden év szeptember 30. napjáig közölt felmondással, az év végére szólóan lehetett megszüntetni. A szerződés megbízó általi felmondásának további korlátozása már a megbízás bizalmi természetével lett volna összeegyeztethetetlen és a Ptk. 484. § (1) bekezdésében foglalt szabály érvényre jutását akadályozta volna.

Jó erkölcsbe az a szerződés ütközik, amellyel a felek erkölcstelen célt kívánnak elérni. A megbízási szerződés felmondásának adott módon való szabályozása erkölcstelen célra irányuló kikötésnek nyilvánvalóan nem tekinthető.

A felperes az általa érvénytelennek tartott márkakereskedői szerződés teljesítéséből a jövőben várt, de elmaradt hasznai megtérítését követelte kártérítésként.

Szerződés teljesítésének megghiúsulása esetén a szerződés teljesítéséből várt haszon, mint kár megtérítése csak akkor követelhető, ha a teljesítésre a feleket érvényes szerződés kötelezi, és a szerződéses kötelezettségét a szerződésszegő fél felróhatóan nem teljesíti.

Érvénytelen szerződés csak arra adhat alapot, hogy attól a szerződő féltől, akinek a szerződés érvénytelensége felróható, a másik fél a szerződés megkötéséből eredő kárai megtérítését követelhesse. A felperes azt nem is állította, hogy ilyen károk érék. Azt kívánta, hogy az alperesek kártérítéssel olyan helyzetbe hozzák, amint amilyenbe lenne, ha az általa érvénytelennek tartott szerződést a jövőben is teljesítenék.

Ha a márkakereskedői szerződés a felperes jogi álláspontjának megfelelően érvénytelen lenne, az érvénytelenség miatt tehát a szerződés teljesítéséhez fűződő érdekének kielégítetlenségével összefüggő kárainak megtérítését nem követelhetné. A szerződések azonban az ítéltábla álláspontja szerint érvényesek voltak és azokat az I. rendű alperes jogszerű felmondással szüntette meg, a felperes ezért kártérítésre nem tarthat igényt. Azt pedig a felperes meg sem jelölte, hogy melyek azok a harmadik személyekkel szemben vállalt kötelezettségek, amelyek alól őt az I. rendű alperes nem mentesítette.

A perbeli szerződések kötelmi kapcsolatot a felperes és az I. rendű alperes között hoztak létre. A felperes és a II. rendű alperes között jogviszony nem volt. A felperes esetleges káraiért a II. rendű alperes így ezért sem lett volna felelőssé tehető.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az első fokú részítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, indokainak kiegészítésével helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesek fellebbezési perköltségeit is megtéríteni.

Budapest, 2007. február 9.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Szücs József s. k. előadó bíró, Dr. Németh László s. k. bíró